Ն՝ 9517 1916 ԴՈՒՅՄ. 21—4 ԴԵԿՏ. ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 21 ԹԸՇՐ. ՍԱՆԻ 1332 32ՐԴԻ ՏԱՐԻ

جريدهٔ شرقيه

(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐԻՏՃԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

Թարիւը բլէսիսի 1877

صاحب امتياز آغوب جوه‌لك

مؤسسى ديكران جوه‌لك

بك‌اوغلنده كوچك پارمق‌قپوده ابيل

سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه‌سنده

ՍԱՀՄԱՆ ԻՄԹԻԶԱՑ ՎԻ ՄԻԻՏԻՐԻ

ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼ Ի

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսասիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Պէյօղլընցա Ֆիւշիւֆ Բարմաղ Գարուտա

Իպիլ սոգաղլընցա Նօ. 13

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

Նոյմ. 20 բարիսլի զարարկեանը ումումիցին թեպլիղը ռեամիսի տիր:

1.— Շըմալի Իրանաա տիւշմէնէ Սագրզ չըմալինաէ մուվաֆֆաղիյէթլի պասպրն հաբարզ։ Ռուսլարըն մուդապիլ թէարրուզընը սա մուվաֆֆաղիյէթլէ ալէֆ իթտիք. պունտան պաշգա Համատանրն եիւզ քիլոմէթրո ճէնուզը շարգիսինաէքի Սարըզ մէվզըընա սա կիրտիք։

2.— Գաֆգաս ճէպհէսինաէ ճէպհէմիզին մէրքէզինաէն պիր պասզըն հաբարզ տիւշմէն մէվզարընըն կէրիսինէ գատար կիթտիք, պու էնատէ տիւշմէնին պիզիմ սոլ ճէնահրմըզա զարշը թէշէպպիւսաթընը թէմամըյլա ալէֆ իթտիք։

3.— Տօպրուճա ճէպհէսինաէ 19 թըշր. սանի 332աէ զըթաաթըմըզ տիւշմէնաէն իքի ինկիլիզ զապիթի վէ ալթը նէֆէրլէ պէրապէր պիր զըրհը օշմանլը իղթինամ իթտի։ Վէ այրըճա պիր թօր իլէ 250 նէֆէր էսիր ալը։ Թունա շըմալինաէ Պուլքրէշ էոնիւնաէ պուլընան զըթաաթըմըզ խաֆիֆ մուհարէպէլէր հաբարզ իլէրուլէյօր։

4.— Սայիր ճէպհէլէրաէ մուհիմ վագաա օշմաը։ Մ.

ԵՈՒՆԱՆ ԱՇՎԱԼԻ

ԱԹԻՆԱՅԱ ԱԹԷՇ ՊԱՇԼԱՏԸ՝ ՄԸ

Ամոթէրտամ, 2 դեկտ.— Լոնտրատան թէլէկրաֆլա պիլտիրիլիյօր։— Ֆրանսըզ էֆիրատը պահրիյէսի իլէ Եունան սասքիրի տիւն էօյլէյին եէքտիկէրինէ սիլահ իսթիմալէնէ պաշլամըշլար տըր։ Գ.

Եիւզ ֆիշիլիէ պիր միւֆրեզէ չըգարմըշլար։— Բիրէաէ զարայա չըզան եիւզ Ֆրանսըզ պահրիյէ նէֆէքի Սաֆինայա կէլմիշ տիր։ «Սէգոլ» կազէթասընընն Սաֆինա մուհապիրի Իթիլաֆ միւֆրէզէսինին Քէրէսթիթիյէ միւվասէլէթ իթտիկինի եազըյօր։ Մէզքիւր միւֆրէզէ Իթիլաֆ թարաֆընատան տէրմիյան օլունան միւթալէպաթըն Եունան հիւքիւմէթինէ զապուլինէ գատար իրճապ իսէն մէվգէը իշզալ իսէճէք տիր։ Մ.

Գօրճուտա իֆի պաբարիյէ զապթ իթմիշլեր։— Գօրֆուտաքի Իթիլաֆ ասքէրի օրատա պուլունան իքի պաթարիյէյի զապթ իթմիշ տիր։ Մ.

Մուհիմմարթ ճեհեյէ՝ ճազլ իսթիյօրլար։— Ճիհէթը ասքէրիյէ Աթինատաքի ատէօլարատա պուլընան մուհիմմաթը ասքէրիյէյի Բարմայա սէվկ իթմիշ տիր։ Սէվգէյաթ կիճէ չըմէնտըֆէր վէ օմմօսիլէրլէ իճրա օլունմըշ տըր։ Մ.

Եունանիստանա եէնի Իթիլաֆ թէճավուզը։— Ֆրանսըզ պահրիյէ էֆրատը Շիրատաքի տիւվէլը մէրքէզիյէ գոնսօլօսլարընը մահալը մէղքիւրատէն իխրաճ իթմիշլեր տիր։ Մ.

Վէնիզէլօսրն մայեքի։— «Մաթէն» կազէթասընա նազարէն, Վէնիզէլօսրն մայէթինաէ 25 պին քիշի վար տըր։ Էօրտ Սէսիլ Ավամ զամարատընատա պէյանաթատա պուլունադը սրրատա՝ Վէնիզէլօսրն մայէթինաէքի ատամլարա Իթիլաֆ տէվլէթլէրի հանընատա ուրուշան կէոնիւլլի նազարբյլա պազըլաճաղընը պէյան իթմիշ տիր։ Մ.

Եունանիստանա ասքեր իխրանընա հազրլանընյօրլար։— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ա Աթինատան պիլտիրիլիյօր։—Ֆրանսըզ ասքէրի իյէ աօլու օլան Իթիլաֆ նազլիյէ սէֆայինի չիմտիսէն ըրխթըմլարա հազլաշըյօրլար։ Գրալ Գոնսթանթին օրատայա կէոնիւլլի գայտը տավէթինի միւթէզամմին պիր էմրնամէ չըզարմըշ տըր։ Գրալընն պիրինճի գօլ օրտու զապթանընընա, իպրաղ իթտիքլէրի վազիյէթը մէթինանէսէն տօլայը, պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ վէ Եունանլըլարընն զիյրը իշզալինաէ պուլունան տէվայիրը ըէմմիյէնին Իթիլաֆ տէվլէթլէրի թարաֆընատան իշզալինէ թասատտի իտիլաֆի թագտիրաէ միւսելլահէն մուգավէմէթ կէօրթէրիլմէսինի էմր էյլէմիշ օլաբ թէէյիւտ էյլէյօր։ Գ.

*** «Թայմզ» տէյօր քի.— 29 Նոյ.-աէ գրալ՝ Ֆրանսըզ սէֆիրի իլէ վէխամէթինի մուհաֆազա իսէն վազիյէթ հազրընատա կէօրիւշմիշ վէ մումարլէյի սէրբայա տավէթ էյլէմիշ տիր։ Ալընան պազը մալիւմաթա նազարէն, Եունանը թալէպ իտիլէն թօրլարը իթա վէ թէսլիմատէն իմթինաը, Վէնիզէլօսրն մայէթինաէքի զըթաաթ իյէ թէսալիա վէ Աթինայա եիւրիւմէսի գօրգուսընատան միւնպաիս տիր։ Իթիլաֆճըլար, Եունանիստան՝ ոն պաթարիյէ թօր իլէ թալէպ օլունան մուհիմմաթը իթայա մուվաֆֆաղաթ իթտիկի թագտիրաէ, պու պապտէ թէէմինաթ իթտասընա հազըր տըր։ Մահէզա, ճէվաղբէտտա վէրիլտիկի թագտիրաէ Իթիլաֆ, մէսէլէյի պիզզաթ հալլ վէ թէսվիյէ էյլէյէճէք տիր։ Ռիվայէթէ կէօրէ, հիւքիւմէթը Եունանիյէ, տաղ պաթարիյէլէրինի Հալքիս, Գաուլիա, Գալատաթ վէ տիկէր մահալլէրէ նազլ իթտիրմիշ տիր։ Պու խապէր թէէյիւտ իթմէտիկի հալաէ, Եունանիստանն Իթիլաֆճըլար թարաֆընատան ապլոզա իտիլմէսինէ պէքլէմէք լազըմ տըր։ Գ.

Աքինա թալէպեսինին զանլը նիւմայիշի։— «Մաթէն» տէյօր քի, թալէպէլէրին եէնի նիւմայիշլէրի հասէպիյլէ Ֆրանսըզ տէվրիյէյլէրի թիւֆէնքլէրինէ սինկիւ կէչիրէրէք ուզազլարը տօլայմըշլար տըր։ Նիւմայիշլեր՝ Իթիլաֆա մուխասիմ օլան բըրօֆ. Բէլցմէցանընն թէչքիլ իթտիկի տարիւլֆինուսնատա պաշլամըշ տըր։ Ազշամ իւզերի նիւմայիշլեր՝ հազիգի իսթիլալ մուհարէպէսի շէքլինի ալմըշ տըր։ Հ.

*** Պու կիւնքի «Թանին» Եունանստան անվայինատէն պահնալա տէյօր քի. «Շիմտի նէ՝ օլաճագ. Եունանիստանտաքի վազիյէթ էօյլէ պէր ըէնկ ալմըշ տըր քի, արթըզ նէթիյճէի գաթիյէնին թատալիկինէ իմքան գալմամըշ տըր։ Նէ օլաճագտա հազընը զէմանատա օլաճագ տըր։ Ամիրալ Ֆուրնիյէնին նէ հարմաղ իսթէտիկի իսէ մալիւմ տիր։ Ժէնէրալ Սարային արզուսը գրալը թախթատան ինտիրէրէք Վէնիզէլօսը Եունանիստան պաշընա կէչիրմէք տիր։ Ֆրանսատա Պրիյան գապինէսի Սարայ հազընատա էսկիտէն պէրու պէօյիւք պիր թէվէճճիհ վէ իթիմատ պէսլէմէքտէ օլուպ պու արզույա թէմամըյլա իշթիրաք իթտիկի չիւպհէսիզ տիր. Տէմէք քի, ամիրալ Ֆուրնիյէնին մէմուրիյէթի Սարային արզուսընընն հուսուլինէ վէ Վէնիզէլօսրն Եունանիստանա բէյրսը ճիւմհուր օրմասընա չալըշմագ տըր։ Ֆրանսանընն միւթէֆիգլէրինատէն Ինկիլթէրրա՝ գրալ Գոնսթանթինին թախթատան ինտիրիլմէսինի խոշ կէօրէմէզ։ Ֆագաթ պու սըրատա Ֆրանսանընն արզուսը խարիճինէ չրգմասը պէքլէնէմէզ։ Տիկէր միւթթէֆիգ օլան Իթալիայա կէլինճէ, Բոմա զապինէսինին Վէնիզէլօսրն Իթիլաֆ տէվլէթլէրինին հըմայէսի ալթընատա Եունան բէյրսը ճիւմհուրը օրմասընը խոշ կէօրմէսինէ Իթիմալ եօք տըր։ Իթիլաֆ տէվլէթլէրի Վէնիզէլօսա մէհաուն գալարագ խսթիլաճուսանէ էմնլէրինի էլլէրինատէն կէլիրէ գրամէն օլսուն թաթպիպէ գալգըշաճագլար տըր։ Պու էմնլէր իսէ Իթալեանընն մէնֆաաթլարընա մուխալիֆ տիր։ Տէօրտիւնճի մուհիմ միւթթէֆիգ օլան Ռուսիա՝ գրալ Գոնսթանթինին թախթատան ինտիրիլմէսինէ վէ Եունանիստանտա պիր ճիւմհուրիյէթ Յէէսինէ չիտատէթլէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմիշ տիր։ Տահա կէչէնլէրտէ Ռուսիանընն Աթինա սէֆիրի բրէնս Տիմիթրօ գրալ Գոնսթանթին չէրէֆինէ բարլագ պիր բէյմը զապուլ թէրթիպ իթմիշ վէ Ռուսիանընն պու մէսէլէսէքի նօգթաի նազարընը նիւմայիշքարանէ պիր սուբէթատէ օրթայա գօյմըշտր։»

*** Ալէման պահրիյէ նէզարէթի սէյօր քի, Ալէման տէնիզ ալթընընատան պիրի նոյմ. 27աէ ասքէր նազլինէ մախսուս «Գարթալ» նամ վաքտը Մալթա գուրպինատէ պաթըրմըշ տըր։ 6816 թոնո հաճմընատա օլան վաքտ՝ աօլու օլտուղը հալաէ Սէլանիկէ կիթմէքտէ իսի։ Գ.

*** Վաշինկթոնատան «Մորնինկ Բոսթ»ա պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Ինկիլթէրրանընն մուվաֆֆաղաթըյլա պիլա թէէմինաթ պիր Եունան խսթիգրազը ազալընա տայիր օլան միւզաքէրաթ էյի եօլտա ճէրէյան իտիյօր։ Լ. Ս.

ՂԱՐՊ ՃԷՊՇԷՍԻՆՏԷ

Ալէման հարպ բաբօրը.— Սոմ վէ Մէօզ արազիսինաէ կիւնտիւզին պազը սաաթլարտա թօքճը ֆաալիյէթի արթմըշ վէ կէճէլէրին մուխթէլիֆ մէվզըլարտա խիլաֆը միւթատ չիտէթլէ տէվամ իթմիշ տիր։ Գ.

ՖԱՐԿԷԶԻԻ ՆԷՀԻՐԻՆԻՆ ՄԻԻՐՈՒՐԸ

Ավստրիա հարպ բաբօրը.— Մաքէնզէն օրտուսը կրուբը.— Պուքրէշին ճէնուզը զարպսինաէ տիւշման տէվլէրմէ սուրէթիյէ թօրլատըր քիւլլի զուվվէթլէ պիր թէարրուզ եաբըպ վազիյէթի տէյիշտիրմէք թէշէպպիւսինաէ պուլընմըշ տըր։ Տիւշմանլար՝ քէնտիսինի տիմնէյէնլէրի պիր ժէսք իլէ ուզաղլաշտըրտը. Կապրիէլէ տատա զիյատէ, թա զուլաղընա գատար էյլէմի վէ աէտի.

— Սիզի զաթլ իթմիշլէր, Կապրիէլ, սիզ՝ սիլահլարընը էն ատիսինէ, զէհիրէ զուրպան օլմուշսընըզ։

Կապրիէլ անսըզըն տէհլէթինատէն սըչրատը վէ սոն պիր զայրէթլէ միւէսսիր պիր նիկահ՝ սալը վէրտի։ Ինկիլիզ՝ եանընատա այագտա տուրըյօր իսի։ Պու պաղըշընատա պիր էմր վար իսի։ Միս Տարլէյ պունը անլատը վէ կէօյսինատէն պիր քեաղըտ չըգարըպ տօպթօրա վէրտի, պու քեաղըտտա պիր վէճճը աթի գրսա ճիւմլէլէր եաղրը իսի։

Ֆիլիբ՝ քէնտիսինի տիմնէյէնլէրի պիր ժէսք իլէ ուզաղլաշտըրտը. Կապրիէլէ տատա զիյատէ, թա զուլաղընա գատար էյլէմի վէ աէտի.

— Սիզի զաթլ իթմիշլէր, Կապրիէլ, սիզ՝ սիլահլարընը էն ատիսինէ, զէհիրէ զուրպան օլմուշսընըզ։

Կապրիէլ անսըզըն տէհլէթինատէն սըչրատը վէ սոն պիր զայրէթլէ միւէսսիր պիր նիկահ՝ սալը վէրտի։ Ինկիլիզ՝ եանընատա այագտա տուրըյօր իսի։ Պու պաղըշընատա պիր էմր վար իսի։ Միս Տարլէյ պունը անլատը վէ կէօյսինատէն պիր քեաղըտ չըգարըպ տօպթօրա վէրտի, պու քեաղըտտա պիր վէճճը աթի գրսա ճիւմլէլէր եաղրը իսի։

[180] (Տեվամի)

Աշգ ու Սէվտա Գուրպանը Գըզ

Գ. ԳԸՍՄ.— ՍԻՏԻ ՊԷԼՊԷՍ

7.— ՊԻՐ ՄԷԼԷԳԻՆ ՐԷՃԱՍԸ

Պիւթիւն հազրընն տաղըլարընը. զապրթան քիւմէ քիւմէ աբշարատա սիկարալարընը միւմանյաթըյօր վէ եավաշ սէսլէ զոնրշրյօրլար իսի։ Մանկլար՝ պու մէնզարէյի սէյր իսիյօր. կէօզլէրի էօնիւնտէ ճէրէյան իսէն պէ՛ ֆաճիանընն անախթարը էլինտէ պուլունըյօր. թապիպտէն չօգ էյի պիլիյօր իսի քի, ճանի նէրէտէ տիր վէ էօնիւնտէ ճան չէքիշէն կէնճ վէ ասիլ զաաընն նէ սէպէպլէ վէֆաթ իսիյօր իսի։ Լաքին օ տա՝ ամուճազատէսի Շաղէյ կիպի պիր իսքէմլէտէ օթուրմըշ, մանզուն վէ քէտէրլի կէօրիւնմէք բօլընը իյֆա իսիյօր վէ պու մէշում հալին նիհայէթինէ ժէէյուտանէ պէքլէյօր իսի։

Պու սըրատա ժէնզարէ տէյիշի։ Խանէ էօնիւնտէ պիր արապա վիւրուտ իթտի։ Եօրկուն սիմալարլա, եիւզինտէ էլէմնաք պիր հէյէճան պուլընան պիր ատամ արապատան էնտի։ Քիմսէյէ պիր չէյ սօրմազընընը անվալին աղըրլըզընատան չաչրըմըշ գալմըշ օլան ուշաղլար արասընատան կէչիպ տօստօղրու պէյազ ֆիսթանընյա ուզանմըշ եաթմըշ օլան Կապրիէլին օտասընա կիրտի վէ չապզասընը չըզարըպ պիչարէ էօնիւնտէ սիզ չէօքտիւ։ Կապրիէլին պաղուսընը թուիթը, նապզը անճագ աթմատտա իսի. զուլաղընը կէօյսիւնէ գօյատու. գալպի տուրմըշ իսի։ Տէրին կէօզլէրիյլէ ճան չէքիշէնին եիւզիւնէ պագը վէ պիր այնա իսթէտի։ Այնայը Լա Մարքին տուտագլարընա կէօթիւրտի։ զէհիրլէնմիշ իսի։ Մ. տը Շաղէյ հիչ պիր հարաքէթտէ պուլընմատը, Մանկլար Շաղէյ եազլէ հազրլանընտան աչազը Ֆիլիբ Բօչար օլտուղընը սէօյլէտի։

8.— ՖԻԼԻԲ ԲՕՇԱՐ ՃԻՆԱՑԷԹԻ

Ֆիլիբ Բօչար՝ հազրընա էհէմմիյէթ վէրմէքսիզին եավաշճա «Կապրիէլ» տէյտու սէսլէնտի։ Կէնճ չախաչ իւչինճի ակֆա սէսլէնմէսինէ, Կապրիէլ կէօզլէրինի աչտը, պէօյիւք պիր մէտուսիյէթ թէէսիրի՝ սիմտի մէլայիքանէսինի բարլաթտը, տուտագլարը՝ հիչ պիր սէս չըգարմադընը գըմբլատանընը։ Ֆիլիբ Բօչար թէքրարլա.

— Աղրբլարտան մը՝ մուզտարբասընը։

Կապրիէլ պաշընը էյտի։

— Զօգ աղրբլարընը՝ վար մը՞։

Սօլկուն տուտագլարընտան պիր ֆբսբլթը սալը վէրտի։

— Էվվէթ։

նրն հիւսում կրուբը ճէնուպան վէ զարպան իմաթա իսիրմիշ վէ Նիկաբոլ իւզերինաէն կէրիյ թարա իսիրմիշ սիր։ Այնը զէմանտա Ալէման սաքէրի Պուքրէշին զարպընտա Արկէզիւլ նէհրինի կէչմիշ սիր։ Կաէշինին զարպընտա վէ ճէնուպը զարպիսինտէ Սվանթրիա-Մառար վէ Ալէման Գրրզարը եէնիտէն Բուամնիալըլարը մուզավէմէթինի զբրմբշլար արը։ Ժէն. Ֆալքէնհայնը տիկէր գէլարը՝ Տամպովիցա վատիսինէ սոզբլյօրլար։ Տիւն Բուամնիա թօբրազընտա ալընան էսիրլեր 2000ի կէչմիշ վէ 10 թօր իղիինամ օլընմբշ արը։ Գ.

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ ՃԷՊՀԷՍԻՆԷ

ԱԼԷՄԱՆ ԲԱԲՕԲԸ. — Տիւշման քէսիք թօբը ամէշի իլէ իսթիզբաթտա պուլընաբզան սոնրա Մանաստիրը՝ ընդալը զարպիսինտէ քեսէն օլուպ Պուլկարլարը էլինտէ պուլընան 1248 բազմամը թէրէյէ հիւսում իմմիշ իսէ տէ, զանը զայեաթա օղրամըշ արը։ Պու թէրէ իլէ Կրօնիյա ճիւարընտա օլուպ այը սուրէթտէ հիւսում իսիլէն Խարաղեզար թէրէսի միւհէմ սուրէթտէ միւտաֆիլէրին էլինտէ գալմըշ արը։ Գ.

ՊՈՒԼԿԱՐ ԹԷՊԼԻԴԻ. — Մաշասթրը՝ ընդալը զարպիսինտէ պուլընան մէվզալարը՝ տիւշման թարաֆընտան չիտէմէլէ պօմպարտման իսիլսի։ Տիւշմանը 1248 բազմամը թէրէյէ չէվիրմիկի հիւսում՝ մուզապիլ հիւսու